

750milijonski zaklad.

Tretji ogromni in izginuli zaklad v Afriki je bil last kralja Lobengulla, ki je vladal nad plemenom Matavillov. Belokožci so stiskali poglavarja in radi tega je sklenil, da spravi svoj 750 milijonov Din vredni zaklad v zaboje in te zakoplje. Kar je sklenil, je tudi storil. Po njegovi smrti je znal samo eden človek za mesto, na katerem so bili zakopani zakladi. Vlada v Rodeziji je ponudila temu možu polovico zaklada, ako izda skrivnost. K izdaji pozvani je molčal kot grob, je umrl v ječi in odnesel skrivnost seboj na drugi svet.

Orjaški dijamant.

Celemu svetu znan je bil orjaški dijamant, ki je bil svojčas podarjen angleškemu kralju Edvardu VII. V Afriki je bilo tedaj obče razširjeno mnenje, da je to nebrušeno dijamantno darilo le polovica še mnogo večjega dragulja. Iskalec, kateremu se je bilo posrečilo, da je zadel na na celem svetu največji dijamant, je razpolovil dragocenost. Eno polovico je oddal ondotnemu upraviteljstvu dijamantnih jam, drugo polovico je pridržal in je ž njo srečno ubežal.

Grič dragocenih kamnov.

Najdišče najbolj dragocenih kamnov, ki so bili najdeni v Afriki tekom desetletij, je istotako skrivnost. Kroži pravljica o griču nekje v južni Afriki, iz katerega izvirajo te posebnosti.

Zaklad burske republike.

Nadaljna uganka je zaklad bivšega predsednika Transvaala, Pavla Krügerja. Ko so si podjarmili Angleži deželo, je zakopal stric Krüger zaklad burske republike na gotovem mestu. Da ta zaklad ni kaka bajka, so potrdili pred kratkem Krügerjevi sovrstniki, ki še živijo.

Ladja z zlatim tovorom.

Slednjič so vendarle odkrili ono mesto ob južnoafriški obali, na katerem se je potopila ladja »Grosvenor«. Ladja je vozila velik tovor zlata in dragocenih kamnov, a so jo pogoltnile morske globine z vsemi živimi bitji in z zakladom. Dosedaj so dvignili iz parnika le par kep zlata. Pravi zaklad še vedno počiva na morskem dnu in vsi dvigalni poskusi potapljačev so se do sedaj izjalovili.

*

OBČNI ZBOR PROSVETNE ZVEZE.

Mariborska prosvetna zveza ima svoj občni zbor v četrtek, 26. novembra. Zborovanje se vrši v Prosvetni dvorani Zadržne gospodarske banke v Mariboru. Začetek ob 10. uri predpoldne. Društva, fantovski krožki in dekl. zveze, vljudno povabljeni.

Občni zbor Cecilijinega društva v Mariboru se vrši v soboto, 21. novembra, ob 6. uri v dvorani zadržne gospodarske banke.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V nedeljo 22. nov. bo mo otvorili prvo zimsko sezono v novi dvorani pri Pergerju. Nič več nas ne bo zehlo, peči so že postavljene. Ta dan se bo mladeniška Marijina družba postavila s krasno igro »Žrtve spovedne molčečnosti.« Kdor hoče kaj lepega in spodbudnega videti, naj pride gledat! Vstopnino smo znižali na 6, 4, 3 Din. Med odmori svira tamburaški zbor.

Sv. Rupert v Slov. gor. Prosvetno društvo pri Sv. Rupetu v Slov. gor. priredi v nedeljo dne 22. novembra ob 15. uri (3. popolne) v prostorih nove šole 3 igre. 1. »Zamorec«, šaljivka, »Zaklad burka«, in »Satan« mistična igra v 1. dejanju. Igre so res lepe in podučljive. Še prijatelji naših katoliških fantov so najskrajnejše vabljeni. Sodeluje moški pevski zbor in tamburaški zbor. Odbor.

Sv. Tomaz pri Ormožu. V nedeljo, 22. t. m. priredi v Društvenem domu tukajšnje katoliško Izobražev. društvo ob 15. uri gledališko predstavo. Na sporedu so zanimive točke, kakor dve igri: »Čašica kave« v 1. dej. in »V posredovalnici« v 1. dej. ter petje. Ker sodelujejo pri prireditvi dekleta tukajšnje gospodinjske šole, zato vas vabijo iste, vse, ki ste prijatelji poštene zabave, da pridete v obilnem številu. Ne bo nobenemu žal.

Šoštanj. V nedeljo dne 22. t. m. popoldne ob treh, vprizori tukajšnje Prosvetno društvo v dvorani Slomškovega doma veliko narodno igro »Zaklad«, ki v štirih dejanjih prikazuje horbo poštenosti s sebično grabežljivostjo. Igra je od prvega pa do zadnjega dejanja zelo napeta, mnogo lepih prizorov je vpletenih vmes, zraven pa je še obilo smeha. Nedeljska vprizoritev bo nudila občinstvu obilo lepega užitka. Zato vse vabimo k udeležbi!

*

Povest banke.

V našem listu smo že javili, da je prišla radi prevelikih dolgov največja rumunska banka »Marmaroš, Blank in drug« pod državno nadzorstvo. Dolgovi omenjenega denarnega zavoda znašajo 2 milijardi lejev.

Pred več desetletji je bila v majhnem karpatskem gnezdu neznatna trgovina z mešanim blagom, koje lastnik se je čutil nezadovoljnega v preozki okolici. Od tega je preteklo krog 100 let. Trgovec je hotel v svet, v Bukarešto, glavno mesto pokrajine, ki tedaj ni bilo večje nego vas, vendar mu je sijala bodočnost velemesta.

V stranski ulici bukareškega predmestja si je opremil naš trgovec svojo trgovino.

Leta so minula. Nastopilo je l. 1848. Bukarešta je postala važno križišče med vzhodom in zapadom. Trgovina našega trgovca Jakoba Marmaroša se je veselila vedno boljšega obiska. Tukaj so kupci lahko plačali blago v rubljih ter tolarjih, v turških ter grških novcih. Jakob Marmaroš je poznal dobro vrednost denarja in njegove tozadevne beležke so bile nezmotljive.

Lepega dne se je oglasil v trgovini Jakob Löbl, ki se je predstavil kot agent iz Avstrije in se je ponudil kot kompanjon, ker se je Marmaroš ukvarjal tudi z izmenjavo denarja. Löbl je predlagal strogo ločitev poslov: on sam bi naj vodil bančne posle, Marmaroš bi pa naj trgoval še dalje z razno robo.

Na ta način je postal Löbl drug tvrdeke. Oba družabnika sta se med seboj izborno razumela.

Koncem revolucije leta 1848 so bili begunci prisiljeni, da so se naselili v Bukarešto. Prinesli so seboj tuj denar in noviče iz tujine. Baš te novice so bile neprecenljive vrednosti za Löbla, ki jih je znal izrabljati.

Krog leta 1850 je živela v mestecu Pitesti rodbina Blank, ki je bila prešinjena od tedaj modernega duha. Eden od sinov, Mavricij, je študiral na Dunaju. Ko se je vrnil domov, mu je bilo 21 let. Dovršil je bil trgovsko akademijo in se je podkoval z bogatim znanjem. Posebno zanimanje je kazal za denarne zadeve. Iz Pitesti se je pripeljal v Bukarešto. Oglasil se je pri Marmarošu in Löblu in je ostal kot tretji v njuni družbi. V podjetju so že bili trije predstojniki: dva stara in eden mlad. Mladi je prinesel s seboj novega duha. Starejša gospoda nista bila za večja trgovanja. Moric Blank pa je zaslužil večkrat z eno potezo več nego ona dva celo leto.

Bančno podjetje Marmaroš je opustilo branjarijo, lotilo se je le dajatev posojil in trgovanja z denarjem.

Leta 1877 se je prelevila poprejšnja mešana trgovina v javno trgovsko družbo. Marmaroš in Löbl se umakneta iz ospredja, šef podjetja postane — Moric Blank. Podjetje je pričelo rasti z industrijskimi družbami, denar se je stekal v zavod v toliki množini, da je prevzel Blank lahko pretežno večino državnih posojil.

Ogromno podjetje je naraslo v največjo rumunsko banko. Stari Moric Blank je umrl leta 1929 v starosti 81 let.

Dedič je postal edini sin Aristid, ki je študiral v Parizu, Berlinu in v Londonu. Aristid pa je bolj pesnik in sanjač nego finančnik. Aristid Blank, finančni diktator pretežne večine rumunskih industrijskih podjetij in denarni zalagatelj rumunskih vlad, je spravi neverjetno bogato podjetje na rob propada ter pod državno nadzorstvo.

*

Ruše. Zalost je napolnila pretekli teden naša srca. Turobno je zazvenela pesem naših zvonov preko grobov in odjeknila od pohorskih vrhov. Naznanjala je, da je nehale biti blago srce župnikove matere gospe Marije Pšunder, roj. Trstenjak. 87 spomladi je preživela rajnica in in se že bližala 88. Toda Vsemogočni jo je poklical po plačilu za vse trude in opomine zlata. Vzorno in lepo je bilo njeno življenje ob strani sina duhovnika in hčerke gospodinje, zato pa je bila tudi njena smrt lepa. Saj pa je tudi bila mati duhovnikova. In čeprav da takim materam Bog več trpljenja, jim da tudi obilo milosti, da trpljenje zmoroje in z delom ter molitvijo pomagajo otroku do vzvišenega duhovniškega stanu. In lep pogreb so imeli naša mati. A. Gospodov jih je spremljal na zadnji poti. Počasti pa so njihovo zadnjo pot tudi zastopniki občine, ravnateljstvo tovarne, učiteljstvo s šolarji in ogromno drugih ljudi vseh slojev. Prijatelji so gospo Pšunder kropiti in spremiti k